

Finansdepartementet  
postmottak@fin.dep.no

Vår dato: 09.01.2019  
Deres dato: [Deres dato]  
Vår referanse: 7.0701/2018-FIN  
Deres referanse: Deres ref

## Innspill til statsbudsjettet 2020 - Finansdepartementet

NHO Mat og Drikke er den største arbeidsgiver- og næringspolitiske organisasjonen for mat-, drikke- og bionæringene i Norge, og er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Vi organiserer mer enn 1600 virksomheter med nærmere 40 000 sysselsatte innenfor mat- og drikkeproduksjon, skogbruk og tjenesteyting.

### Hovedpunkter:

- Særavgiftene på mat- og drikke må tilpasses den internasjonale konkurransesituasjonen til mat- og drikkenæringen.
- Formueskatten på arbeidende kapital må avvikles for å bidra at norske eiere og bedrifter investerer i egne virksomheter og i nye forretningsmodeller.

### **Særavgiftene på mat og drikke må tilpasses den internasjonale konkurransesituasjonen, kap. 5526 post 70, kap. 5531 post 70, kap. 5555 post 70, kap. 5556 post 70, kap. 5557 post 70, kap. 5559 post 70-74**

De økte særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer, og alkoholfrie drikkevarer i 2018 synliggjorde for alvor at de høye produktavgiftene på norskprodusert mat- og drikke er en alvorlig konkurranseuleppe i møte med økt internasjonal konkurranse i det norske mat- og drikkemarkedet og med grensehandelen. I det perspektivet mener NHO Mat og Drikke at det var klokt å reversere avgiftsøkningen på sjokolade- og sukkervarer til 2017-nivå. Samtidig er det uforståelig at avgiftsøkningen for alkoholfrie drikkevarer videreføres. Ved å videreføre avgiften på 2018-nivå salderer regjeringen i realiteten budsjettet med verdiskaping og arbeidsplasser i drikkevarebedriftene. Det særnorske avgiftsnivået svekker mat- og drikkebedriftenes konkurransekraft noe som fører til at de reduserer sine investeringer, bidrar igjen til at produksjon, handel, lønnsomhet, sysselsetting og skatteinntekter flytter ut av Norge.

Det mest synlige uttrykket på forskjellene i mat- og drikkenæringens rammevilkår i Norge og andre land kommer til syne gjennom det høye volumet på grensehandelen mellom Norge og Sverige. Grensehandelen har alvorlige konsekvenser for næringsmiddelindustrien. I NHOs kvartalsrapport for tredje kvartal 2018 sier hele 24 pst av næringsmiddelindustrien at de har redusert lønnsomhet som følge av økte særavgifter i 2018, mens 18 pst sier de har tapt

markedsandeler til grensehandelen. Like urovekkende er det at 53 pst av næringsmiddelbedriftene sier de ikke planlegger nye investeringer de neste to årene.

Næringslivets økonomibarometer viser at mat- og drikkeindustrien forventer reduksjoner i marked, salgspriser, driftsresultat og investeringer de neste 6-12 mnd.<sup>1</sup> Reduserte investeringer og redusert lønnsomhet vil bidra til redusert sysselsetting og svekket konkurransekraft i næringsmiddelindustrien: Grensehandelen bidrar i tillegg til at både omsetning, lønnsomhet og skatte- og avgiftsinntekter flyttes ut av Norge. Det er betydelig internasjonal konkurranse i det norske mat- og drikkemarkedet. Beregninger utført på bakgrunn av tall fra Nielsen Norge viser at om lag 70 pst av omsetningen i norsk dagligvarehandel er på produkter som er omfattet av full internasjonal konkurranse.

NHO Mat og Drikke mener det er riktig at regjeringen har satt ned et utvalg som skal gjennomgå særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer. Fra mat- og drikkenæringens side er det avgjørende at utvalgsarbeidet tar utgangspunkt i de norske produsentenes internasjonale konkurransesituasjon. Dersom arbeidet fører til en omlegging av avgiftene, må bedriftene gis nødvendig tid til å omstille seg. Det er samtidig viktig å understreke at de høye avgiftene på alkohol, tobakk, engangsemballasje i like stor grad stimulerer grensehandelen som de to avgiftene som inngår i utvalgets mandat. Alle særavgiftene på mat- og drikkeområdet må tilpasses den internasjonale konkurransesituasjonen mat- og drikkenæringen befinner seg i. Regjeringen må påse at en eventuell ny utforming av særavgifter på mat- og drikke utformes på en måte som ikke bryter EØS-avtalen.

### **Avvikle formueskatt på arbeidende kapital, kap. 5501 post 70**

Formueskatten på arbeidende kapital må avvikles for å sikre at norske eiere og bedrifter investerer i egne virksomheter og i nye forretningsmodeller. Mat- og drikkeindustrien har i likhet med øvrig konkurranseutsatt virksomhet behov for privat investeringskapital til å starte og utvikle bedrifter lokalt i Norge. En stor del av oppstartsbedriftene i mat- og drikkebransjen er i tillegg små lokalbaserte virksomheter som samtidig gjør betydelige investeringer i maskinpark og utstyr for å tilfredsstille produkt- og hygienekrav. Disse bedriftene rammes hardt av formueskatten på arbeidende kapital og er et reelt hinder for risikovilje og lønnsomme oppstartsbedrifter.

Som beskrevet ovenfor er næringsmiddelindustrien en viktig bidragsyter til diversifisering av norsk økonomi fremover. Mat- og drikkeprodusentene har konkrete behov for nye investeringer i digitalisering, robotisering, forskning og innovasjon og produktutvikling for å styrke bedriftenes konkurransekraft og omstillingsevne.

---

<sup>1</sup> <http://okonomibarometer.no/barometeret?1=1&categoryID=198&k=2&r=&o=60004&n=&a=20180>

Slik formuesskatten fungerer nå skal det betales uansett om bedriften går med overskudd eller ikke, og tapper bedrifter for viktige ressurser i kritiske perioder. Avvikling av formuesskatten på arbeidende kapital følgelig vil ha positiv betydning på mat- og drikkebedriftenes konkurransekraft og omstillingsevne.

Vennlig hilsen

NHO Mat og Drikke



Terje Sletnes  
Direktør for analyse og politikk

*Sign*

Gerhard Salicath  
Fagsjef næringspolitikk